Комунальна установа Яворівської міської ради
«Центр професійного розвитку педагогічних працівників»

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ

«Домедична допомога в закладі освіти: алгоритми дій у невідкладних ситуаціях»

Програма семінару-практикуму розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні ради КУ ЯМР «ЦПРПП»
(протокол №2 від 14.10 .2026 р.)

Голова ради Ольга ФІРЧУК

І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: програма семінару-практикуму для педагогічних працівників закладів освіти «Домедична допомога в закладі освіти: алгоритми дій у невідкладних ситуаціях».

Розробник: Леся Гуцова, консультант КУ ЯМР «Центр професійного розвитку педагогічних працівників».

Напрям: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників у сфері безпеки та збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу, підвищення рівня готовності до правильного та своєчасного надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях.

Термін дії: з 2026 до 2031 року.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

Актуальність програми семінару-практикуму педагогічних працівників **«Домедична допомога в закладі освіти: алгоритми дій у невідкладних ситуаціях»** зумовлена необхідністю підвищення рівня безпеки учасників освітнього процесу та готовності педагогічних працівників до правильних і своєчасних дій у разі виникнення невідкладних станів, травм чи інших ситуацій, що можуть становити загрозу життю та здоров'ю людини.

У сучасних умовах заклад освіти має бути не лише простором для навчання і розвитку, а й безпечним середовищем, у якому працівники володіють базовими навичками реагування на надзвичайні та невідкладні ситуації. Педагогічний працівник часто є першою особою, яка опиняється поруч із постраждалим, тому від його вміння швидко оцінити ситуацію, правильно визначити послідовність дій та надати домедичну допомогу до прибуття медичних працівників може залежати збереження життя і здоров'я.

Особливого значення набуває формування практичних навичок надання допомоги при критичних кровотечах, порушеннях дихання, втраті свідомості, травмах, опіках, переломах та інших невідкладних станах, а також опанування алгоритмів проведення серцево-легеневої реанімації та використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора.

Практична спрямованість навчання дає можливість не лише отримати теоретичні знання, а й відпрацювати алгоритми дій у змодельованих ситуаціях.

Реалізація програми семінару-практикуму сприятиме підвищенню професійної компетентності педагогічних працівників у сфері безпеки, формуванню впевненості та практичної готовності до надання домедичної допомоги, а також посиленню безпечного освітнього середовища та культури відповідального ставлення до життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Цільова група: педагогічні працівники закладів освіти.

Обсяг (тривалість): 8 годин (0,27 кредиту ЄКТС).

Особливості реалізації програми:

Програма семінару-практикуму передбачає підвищення кваліфікації педагогічних працівників та спрямована на формування й удосконалення професійних компетентностей у сфері безпеки, збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу. Її реалізація передбачає опанування педагогами

алгоритмів дій у невідкладних ситуаціях та набуття практичних навичок надання домедичної допомоги.

Теоретична частина програми реалізується через лекційні та інформаційно-практичні заняття з використанням презентацій, відеоматеріалів, демонстраційних матеріалів, аналізу типових ситуацій та обговорення алгоритмів дій у разі виникнення загрозливих для життя і здоров'я станів.

Практична складова передбачає відпрацювання алгоритмів надання домедичної допомоги, моделювання невідкладних ситуацій, виконання практичних вправ та опрацювання послідовності дій у разі травм, кровотеч, опіків, втрати свідомості, порушень дихання та інших невідкладних станів. Особлива увага приділяється практичному відпрацюванню серцево-легеневої реанімації, використанню автоматичного зовнішнього дефібрилятора, зупинці критичних кровотеч та безпечному поводженню з постраждалим.

Важливою особливістю програми є її практична спрямованість, що передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування впевненості та готовності педагогічних працівників діяти в умовах стресу, швидко оцінювати ситуацію, приймати рішення та надавати допомогу до прибуття екстрених служб.

Навчання може здійснюватися в очно-дистанційній формі з поєднанням теоретичної підготовки, демонстрації практичних прийомів та інтерактивної взаємодії учасників. Реалізація програми сприятиме підвищенню рівня безпекової компетентності педагогів, формуванню практичної готовності до дій у невідкладних ситуаціях та створенню більш безпечного освітнього середовища.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна, очно-дистанційна.

Мета програми: підвищення професійної компетентності педагогічних працівників щодо запобігання та реагування на невідкладні ситуації в закладі освіти, опанування алгоритмів і практичних навичок надання домедичної допомоги для збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розширювати професійні знання педагогічних працівників щодо принципів та алгоритмів надання домедичної допомоги;
- формувати вміння правильно оцінювати стан постраждалого, визначати характер невідкладного стану та послідовність необхідних дій;

- опановувати практичні навички надання домедичної допомоги при кровотечах, травмах, опіках, переломах, втраті свідомості, порушеннях дихання та інших невідкладних станах;
- розвивати готовність до швидкого та безпечного реагування в умовах надзвичайних і стресових ситуацій;
- сприяти формуванню відповідального ставлення педагогічних працівників до безпеки, збереження життя і здоров'я учнів та інших учасників освітнього процесу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти»):

Для вчителів закладів загальної середньої освіти:

- **Б3. Компетентність педагогічного партнерства, через** здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі, здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
- **В2. Здоров'язбережувальна компетентність, через** здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, здатність здійснювати профілактично просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- **Д1. Здатність до навчання впродовж життя,** через здійснення власного професійного розвитку, інноваційної діяльності; отримання та надання підтримки колегам у їхньому професійному розвитку.

Для вихователів закладів дошкільної освіти:

- **Б1. Здоров'язбережувальна компетентність, через** здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище та психологічно безпечне освітнє середовище;
- **В2. Компетентність педагогічного партнерства,** через здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності;
- **Г1. Здатність до навчання впродовж життя,** через здійснення власного професійного розвитку, інноваційної діяльності; отримання та надання підтримки колегам у їхньому професійному розвитку.

Очікувані результати навчання:

- **демонструє** практичні навички зупинки критичних кровотеч, надання допомоги при травмах, опіках, переломах, втраті свідомості та порушеннях дихання;

- **моделює** алгоритми дій у типових невідкладних ситуаціях, що можуть виникнути в освітньому середовищі, з урахуванням безпеки постраждалого, себе та інших учасників;
- **застосовує** набуті знання та практичні навички для створення безпечного освітнього середовища та запобігання ризикам для життя і здоров'я учасників освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Система оцінювання спрямована на визначення рівня опанування слухачами змісту програми та сформованості професійних компетентностей щодо алгоритмів дій у невідкладних ситуаціях і надання домедичної допомоги в закладі освіти.

Оцінювання здійснюється впродовж навчання через спостереження за активністю учасників, виконання практичних вправ, відпрацювання алгоритмів домедичної допомоги, моделювання невідкладних ситуацій та виконання практичних завдань.

Формою підсумкового оцінювання є практичне відпрацювання алгоритмів дій у змодельованих невідкладних ситуаціях. Результат визначається за рівнем правильності, послідовності та безпечності виконання практичних дій.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Основи домедичної допомоги та алгоритми дій у невідкладних ситуаціях					
Тема 1.1. Основні принципи домедичної допомоги. Оцінювання стану постраждалого та алгоритм дій	1	1			2
Тема 1.2. Домедична допомога при травмах, кровотечах та інших невідкладних станах	1	1			2
Разом за модулем	2	2			4
Модуль 2. Практичні алгоритми дій у критичних ситуаціях					
Тема 2.1. Серцево-легенева реанімація та використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора	1	1			2
Тема 2.2. Моделювання невідкладних ситуацій у закладі освіти та комплексне відпрацювання алгоритмів домедичної допомоги	1	1			2
Разом за модулем	2	2			4
Підсумкові заходи					
Усього	4	4	0	0	8

МОДУЛЬ 1. Основи домедичної допомоги та алгоритми дій у невідкладних ситуаціях

Тема 1.1. Основні принципи домедичної допомоги. Оцінювання стану постраждалого та алгоритм дій

Поняття, мета та основні принципи домедичної допомоги. Алгоритм дій особи, яка надає допомогу. Оцінювання безпеки місця події та можливих ризиків для постраждалого і самого рятувальника.

Первинне оцінювання стану постраждалого: визначення свідомості, дихання, наявності життєзагрозливих станів. Алгоритм виклику екстреної медичної допомоги та взаємодія з екстреними службами.

Практичне заняття: моделювання ситуацій, оцінювання стану постраждалого, визначення послідовності дій та відпрацювання алгоритму виклику екстреної допомоги.

Тема 1.2. Домедична допомога при травмах, кровотечах та інших невідкладних станах

Види травм та їх основні ознаки. Критичні кровотечі: розпізнавання та алгоритми зупинки. Практичне застосування засобів для зупинки кровотечі. Домедична допомога при ранах, переломах, опіках, втраті свідомості, судомах та порушеннях дихання. Типові помилки під час надання допомоги та способи їх попередження.

Практичне заняття: відпрацювання способів зупинки кровотечі, допомоги при травмах, опіках та інших невідкладних станах.

МОДУЛЬ 2. Практичні алгоритми дій у критичних ситуаціях

Тема 2.1. Серцево-легенева реанімація та використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора

Ознаки раптової зупинки кровообігу. Алгоритм дій при відсутності свідомості та нормального дихання. Основні принципи серцево-легеневої реанімації.

Техніка виконання компресій грудної клітки та штучної вентиляції легень. Принципи роботи автоматичного зовнішнього дефібрилятора та правила його безпечного використання.

Практичне заняття: відпрацювання серцево-легеневої реанімації на тренувальному манекені та використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора.

Тема 2.2. Моделювання невідкладних ситуацій у закладі освіти та комплексне відпрацювання алгоритмів домедичної допомоги

Типові невідкладні ситуації, які можуть виникнути в закладі освіти. Моделювання ситуацій із травмами, критичними кровотечами, втратою свідомості, порушенням дихання та раптовою зупинкою кровообігу.

Комплексне відпрацювання алгоритму оцінити ситуацію — забезпечити безпеку — викликати допомогу — надати домедичну допомогу — контролювати стан постраждалого.

Аналіз правильності виконаних дій, обговорення типових помилок, формування впевненості та психологічної готовності педагога до дій у критичній ситуації.

Практичне заняття: командне моделювання реальних ситуацій з освітнього середовища та комплексне відпрацювання алгоритмів домедичної допомоги.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Відпрацювання алгоритму первинного оцінювання постраждалого та визначення послідовності необхідних дій.
2. Моделювання ситуацій із критичною кровотечею та практичне відпрацювання способів її зупинки.
3. Надання домедичної допомоги при травмах, зокрема ранах, переломах, вивихах та інших ушкодженнях.
4. Відпрацювання дій при втраті свідомості, порушенні дихання, судомах та опіках.
5. Проведення серцево-легеневої реанімації на тренувальному манекені.
6. Моделювання комплексних невідкладних ситуацій у закладі освіти з розподілом ролей між учасниками.
7. Аналіз практичних ситуацій та типових помилок під час надання домедичної допомоги.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Основні принципи та алгоритми надання домедичної допомоги.
2. Особливості організації безпечного освітнього середовища та запобігання травматизму.
3. Психологічна готовність педагогічного працівника до дій у критичній ситуації.